EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 6.7.2026
COM(2026) 352 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-PARLAMENTET

om evaluering af forordning 2016/429 om overførbare dyresygdomme og ophævelse af visse retsakter på området for dyresundhed ("dyresundhedsloven")

{SWD(2026) 179 final}

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-PARLAMENTET

om evaluering af forordning 2016/429 om overførbare dyresygdomme og ophævelse af visse retsakter på området for dyresundhed ("dyresundhedsloven")

INDLEDNING

I henhold til artikel 282 i forordning (EU) 2016/429 om overførbare dyresygdomme ("dyresundhedsloven")[1] skal Europa-Kommissionen ("Kommissionen") foretage en evaluering af nævnte forordning og de delegerede retsakter, der er omhandlet i artikel 264 i nævnte forordning, og forelægge resultaterne af evalueringen i en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet. Dette dokument har til formål at opfylde denne retlige forpligtelse og fungere som rapport.

Denne rapport bygger derfor på de konklusioner og erfaringer, der er gjort i løbet af evalueringsprocessen. Det bygger på de resultater, der fremlægges i arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene om evalueringen af dyresundhedsloven, og skitserer desuden specifikke områder, som kræver særlig opmærksomhed, og visse fremtidige tiltag, som Kommissionen og medlemsstaterne skal iværksætte.

2. Baggrund, kilder og politisk kontekst

Overførbare dyresygdomme respekterer ikke grænser, og selv om de hovedsagelig rammer dyr og forårsager økonomiske tab, kan nogle af dem også ramme mennesker. Der har i årtier været fastsat harmoniserede regler med foranstaltninger til bekæmpelse af sådanne dyresygdomme i EU, f.eks. blev nogle af de første retsakter om dyresundhed vedtaget helt tilbage i 1964. Med indførelsen af EU's indre marked blev disse regler yderligere udvidet og styrket i 1990'erne.

Dyresundhedsloven blev vedtaget i 2016, trådte i kraft den 21. april 2016 og finder anvendelse fra den 21. april 2021. Den har til formål at tilvejebringe en enklere og mere fleksibel retlig ramme, der sikrer en risikobaseret tilgang til fastsættelsen af dyresundhedsmæssige krav samt et styrket sygdomsberedskab og styrket forebyggelse og bekæmpelse af listeopførte overførbare dyresygdomme.

Desuden mindsker loven den administrative byrde for landbrugere, andre operatører og kompetente myndigheder uden at bringe dyresundhedstilstanden i Unionen i fare. Den tilvejebringer desuden mere egnede værktøjer til håndtering af sundhedskriser (f.eks. nye sygdomme) eller til at tage højde for særlige omstændigheder og bidrager til at mindske økonomiske tab som følge af sygdomsudbrud.

[1] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/429 af 9. marts 2016 om overførbare dyresygdomme og om ændring og ophævelse af visse retsakter på området for dyresundhed ("dyresundhedsloven") (EUT L 84 af 31.3.2016, s. 1).

Denne retlige ramme blev vedtaget som følge af EU's dyresundhedsstrategi: "Det er bedre at forebygge end at helbrede"[2], som fulgte efter en omfattende evaluering af EU's dyresundhedspolitik (CAHP) 1995-2004 og fremtidige alternativer[3].

Dyresundhedsloven erstattede 39 særskilte retsakter og indførte en samlet, harmoniseret og risikobaseret ramme for dyresundhed i hele Den Europæiske Union. Med denne reform blev der indført et moderniseret system med risikobaserede foranstaltninger (f.eks. sygdomskategorisering), en klarere ansvarsfordeling mellem kompetente myndigheder og operatører, styrket forebyggelse, navnlig gennem styrket biosikring, forstærket beredskab, mulighed for vaccination og opgraderede krav til beredskabsplanlægning. Dette er de centrale værktøjer til sygdomsbekæmpelse og til en struktureret anvendelse af regionalisering med henblik på at sikre kontinuitet i handelen.

Med denne opbygning er det med dyresundhedsloven muligt at gennemføre princippet om, at "det er bedre at forebygge end at helbrede", som fastsat i EU's dyresundhedsstrategi fra 2007[4]. Den repræsenterer en overgang fra reaktiv krisestyring til en proaktiv, risikobaseret tilgang, der integrerer overvågning, beredskab, forebyggelse, tidlig påvisning, hurtig indsats og genopretningsforanstaltninger i en samlet lovgivningsramme.

Dyresundhedsloven bidrager også til bredere politiske mål for Unionen. Den understøtter One Health-modellen ved at behandle sammenhængen mellem dyresundhed, folkesundhed og miljø. Den er i overensstemmelse med de bredere EU-mål ved at fremme bæredygtige og modstandsdygtige landbrugsfødevaresystemer. Desuden fremmer den landbrugsfødevaresektorens bæredygtige konkurrenceevne og styrker modstandsdygtigheden over for kriser på det indre marked ved at sikre harmoniserede standarder og koordinerede reaktioner på grænseoverskridende dyresygdomme.

Kommissionen evaluerede forordning (EU) 2016/429 i overensstemmelse med EU's principper for bedre regulering og fremlagde resultaterne i arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene om evalueringen af dyresundhedsloven og den tilhørende undersøgelse[5]. I evalueringen vurderes det, i hvilket omfang dyresundhedsloven har nået sine mål siden sin ikrafttræden den 21. april 2016 og mere specifikt, efter at den begyndte at finde anvendelse den 21. april 2021. Undersøgelsen omfattede perioden frem til den 31. december 2023, mens arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene omfatter visse nyere erfaringer frem til begyndelsen af 2026. Begge dokumenter bygger på omfattende dokumentation, herunder overvågningsdata og input fra interessenter, der er indsamlet gennem flere høringer, der blev gennemført som led i undersøgelsen og derudover, navnlig CVO-forummet, de rådgivende komitéer for dyresundhed og andre ekspertgrupper. Evalueringen bygger også på medlemsstaternes gennemførelsesrapporter og meddelelser, Kommissionens audit, data fra systemet for information om dyresygdomme (ADIS), videnskabelige udtalelser fra Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA) og resultater fra EU's veterinærberedskabsteam (EUVET).

---

2 En ny dyresundhedsstrategi for Den Europæiske Union (2007-2013) – Fødevaresikkerhed – Europa-Kommissionen.

3 CAHP-evaluering, endelig rapport – del I final.doc.

4 https://food.ec.europa.eu/document/download/7820a76d-d19d-4a35-b223-caae0f7143da_da?filename=ah_policy_strategy_2007-13_en.pdf&prefLang=da.

5 https://data.europa.eu/doi/10.2875/0446681.

Samlet set tyder resultaterne på, at dyresundhedsloven i det store og hele har nået sine vigtigste mål, om end med en vis grad af variation. Alle centrale interessenter anser forordningen for at have skabt et stærkt grundlag for en harmoniseret dyresundhedspolitik i EU.

3. SAMMENDRAG AF DE VIGTIGSTE RESULTATER OG BEGRÆNSNINGER

I evalueringsperioden stod interessenterne og medlemsstaterne over for flere udfordringer i forbindelse med gennemførelsen. Selv om dyresundhedsloven fastlægger en harmoniseret ramme, har anvendelsen heraf i hele Unionen ikke været ensartet. Som beskrevet i arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene tyder den høring, der blev gennemført som led i den understøttende undersøgelse, på, at forskelle i administrativ kapacitet, forvaltningsstrukturer og ressourcer har påvirket tempoet og omfanget af den nationale tilpasning, idet nogle medlemsstater endnu mangler at færdiggøre de nødvendige tilpasninger. Kompleksiteten af den retlige ramme, herunder de tilhørende delegerede retsakter og gennemførelsesretsakter, er blevet fremhævet som krævende, navnlig for mindre operatører. Forskelle i fortolknings- og håndhævelsespraksis påvirker interessenternes opfattelse af ligebehandling. Disse resultater skal fortolkes i lyset af væsentlige begrænsninger. Dyresundhedsloven har kun fundet anvendelse siden april 2021, hvilket giver en forholdsvis kort tidsramme til at vurdere strukturelle og langsigtede virkninger. Den nationale tilpasning skete i forskelligt tempo, og i flere tilfælde fandt allerede eksisterende bestemmelser fortsat anvendelse sideløbende med kravene i dyresundhedsloven, hvilket gjorde det vanskeligt at fastslå, hvad virkningerne kunne tilskrives.

Evalueringsperioden faldt også sammen med covid-19-pandemien, geopolitiske forstyrrelser, øgede omkostninger og betydelige sygdomsudbrud, herunder højpatogen aviær influenza og afrikansk svinepest. Disse faktorer gør det vanskeligt at fastslå, hvad virkningerne kan tilskrives, og begrænser mulighederne for at drage endelige konklusioner. Evalueringen giver dog stadig tidlige, vejledende indikationer, selv om en mere robust vurdering vil kræve yderligere tid og data.

3.1. VIRKNINGSFULDHED

Dyresundhedsloven er bredt anerkendt som et væsentligt skridt fremad i harmoniseringen af EU's tilgang til dyresundhed, idet der sker en overgang fra et reaktivt til et forebyggende system. Dyresundhedslovens nuværende virkningsfuldhed skal vurderes i lyset af den igangværende gennemførelse. De fleste medlemsstater har endnu ikke afsluttet tilpasningen af deres nationale lovgivning til forordningen, mens nogle har gjort betydelige fremskridt. For eksempel viser Kommissionens analyse af medlemsstaternes gennemførelse af sanktionsbestemmelser i henhold til dyresundhedsloven, at kun 10 medlemsstater i juni 2023 rapporterede, at de havde vedtaget eller arbejdede på regler, der indeholder sanktioner for overtrædelser af dyresundhedsloven. Forsinkelserne skyldes kompleksiteten af de nationale retssystemer og administrative strukturer. Desuden vil det tage tid for alle aktører at lære at mestre den nye tilgang, der blev indført med dyresundhedsloven, og dette påvirker derfor interessenternes opfattelse af dens virkningsfuldhed. Dette forklarer også den gradvise overgang.

Med dyresundhedsloven er der blevet indført et struktureret og videnskabsbaseret system til kategorisering af sygdomme. Overførbare dyresygdomme opføres i fem kategorier (A-E) på grundlag af deres epidemiologiske profil, indvirkning og typen af foranstaltninger, der skal gennemføres for at håndtere dem. Denne kategorisering giver mulighed for forholdsmæssige

reaktioner og prioritering af ressourcer, så medlemsstaterne kan tilpasse deres overvågnings- og bekæmpelsesstrategier til de nationale forhold. Der er bred støtte til denne tilgang, men der er fortsat bekymring med hensyn til systemets evne til at reagere på nye trusler og behovet for hyppigere ajourføringer, navnlig i betragtning af klimabetingede ændringer i sygdomsdynamikken.

Dyresundhedsloven lægger vægt på forebyggelse gennem styrkede biosikringsforanstaltninger. Ved forordningen fastlægges der klare ansvarsområder for operatører og kompetente myndigheder, idet der stilles krav om gennemførelse af biosikringsforanstaltninger på bedriftsniveau og i hele produktionskæden. Selv om dette har øget bevidstheden og forbedret risikobegrænsningen, er gennemførelsen fortsat uensartet mellem forskellige driftsformer (f.eks. stor og lille skala). Manglen på harmoniseret vejledning og uddannelse har yderligere gjort det vanskeligt at tage reglerne i anvendelse i nogle medlemsstater.

Styrkelsen af interessenternes roller og det fælles ansvar er et andet centralt element. I forordningen præciseres opgaverne for landbrugere, dyrlæger, kompetente myndigheder og andre aktører i dyresundhedskæden. Dette har forbedret koordineringen og ansvarligheden, navnlig med hensyn til anmeldelse af sygdomme, overvågning og indsatsen ved udbrud. I evalueringsundersøgelsen fremhæves[6] behovet for en bredere forståelse af de enkelte aktørers ansvar og for kapacitetsopbygning, navnlig blandt mindre operatører og interessenter, der ikke er myndigheder. På trods af uddannelsesinitiativer på EU-plan som led i initiativet "Bedre uddannelse – større fødevaresikkerhed" er videreformidlingen på nationalt plan fortsat begrænset, og mange interessenter rapporterer om vanskeligheder med at orientere sig i den retlige ramme og forstå deres forpligtelser. I denne henseende kan beredskabsplanlægning og simuleringsøvelser også spille en rolle med hensyn til at inddrage operatører og øge bevidstheden.

Forsinkelser i tilpasningen af national lovgivning har ført til forskelle i anvendelsen af visse nye bestemmelser, f.eks. bestemmelserne om risikobaserede dyresundhedsbesøg. Disse besøg er et vigtigt redskab til sygdomsforebyggelse og tidlig påvisning. Selv om nogle medlemsstater har integreret disse besøg i eksisterende programmer, er det fortsat vanskeligt at vurdere, i hvilket omfang denne bestemmelse er gennemført, på grund af manglende data. Desuden undergraver manglen på håndhævelsesmekanismer og mangel på veterinærpersonale, navnlig i landdistrikter og fjerntliggende områder, yderligere den fulde gennemførelse.

Dyresundhedsloven styrker EU's kapacitet til at bekæmpe og udrydde sygdomme gennem strukturerede udryddelsesprogrammer og anerkendelse af sygdomsfrie områder[7], som er afgørende for at opretholde sikker handel og mindske byrden af endemiske sygdomme. Uensartet national gennemførelse har imidlertid begrænset deres fulde potentiale. Det er vigtigt at bemærke, at anvendelsen af regionalisering har forhindret større forstyrrelser i handelsstrømmene under udbrud. Dyresundhedsloven gjorde det muligt for medlemsstaterne at anvende målrettede restriktioner frem for generelle forbud, hvilket muliggjorde sikker flytning af dyr og produkter fra sygdomsfrie zoner.

I evalueringen blev det anerkendt og hilst velkommen, at dyresundhedsloven indebærer et paradigmeskift, som giver mulighed for en bredere og mere fleksibel anvendelse af vaccination

6 Ekstern undersøgelse, s. 84.
7 Ekstern undersøgelse, s. 111.

mod dyresygdomme. Dyresundhedsloven har præciseret betingelserne for, at vaccination kan anvendes som en forebyggende foranstaltning eller en hasteforanstaltning. Dette har muliggjort en mere strategisk anvendelse af vacciner, såsom i forbindelse med højpatogen aviær influenza (HPAI)[8], hvor målrettede vaccinationskampagner har bidraget til at mindske udbruddenes alvorlighed og begrænse de økonomiske tab. Denne nye politik bidrog væsentligt til at begrænse de negative virkninger af flere dyresygdomme. De hyppigst nævnte eksempler er højpatogen aviær influenza med forebyggende vaccination i Frankrig siden 2024, bluetonguevirus (BTV) i flere medlemsstater, lumpy skin disease (LSD) i Italien, Frankrig og Spanien i 2025-2026 samt mund- og klovesyge (FMD) i Slovakiet og Ungarn (2025) og Cypern (2026). Nogle efterlyste imidlertid mere omfattende støtte til vaccination, f.eks. udvidelse af EU's antigen- og vaccinebanker, så de ikke kun omfatter kategori A-sygdomme, og efterlyste en mere struktureret og koordineret vaccinationsplan mod dyresygdomme i EU.

Opgraderingen af digitale værktøjer såsom TRACES til sporbarhed og dyreflytninger og ADIS til rapportering og anmeldelse betragtes som en forbedring og er blevet anerkendt som et skridt fremad med hensyn til at forenkle procedurerne, selv om der fortsat er tekniske og interoperabilitetsmæssige problemer[9].

Selv om gennemførelsen af dyresundhedsloven har haft til formål at harmonisere og forenkle de dyresundhedsmæssige krav i hele EU, er der konstateret visse utilsigtede virkninger, navnlig for mindre operatører såsom hobbydyreholdere. Navnlig har de krav, der er indført på nationalt plan, og som undertiden går videre end kravene i dyresundhedsloven, i visse tilfælde medført øgede administrative og økonomiske byrder. Selv om dyresundhedsloven ikke regulerer økonomisk støtte, har interessenterne desuden peget på manglen på passende kompensationsmekanismer som en hindring for en virkningsfuld gennemførelse.

Dyresundhedslovens virkningsfuldhed er tydelig på områder, hvor gennemførelsen er kommet længere, navnlig med hensyn til kategorisering af sygdomme, risikobaseret overvågning, biosikring og udryddelsesindsatsen. Overordnet set befinder gennemførelsen sig imidlertid stadig i en overgangsfase. Fortsat støtte til medlemsstaterne, forenkling af retsakter og bredere inddragelse af interessenter vil være afgørende for fuldt ud at realisere forordningens potentiale. Efterhånden som de nationale systemer fortsat tilpasses dyresundhedsloven, vil det blive muligt at foretage en mere omfattende vurdering af dens langsigtede virkninger.

3.2. EFFEKTIVITET

Ved evalueringen af dyresundhedslovens effektivitet undersøges det, om de omkostninger, som medlemsstaterne, interessenterne og Kommissionen har afholdt, har stået i et rimeligt forhold til de fordele, der er opnået siden dens gennemførelse. En væsentlig begrænsning ved evalueringen er imidlertid, at medlemsstaterne endnu ikke fuldt ud har tilpasset deres nationale lovgivning til dyresundhedsloven og heller ikke fuldt ud har udnyttet den fleksibilitet, som dyresundhedsloven giver. Det er derfor fortsat vanskeligt at adskille virkningerne af dyresundhedsloven fra virkningerne af national lovgivning, der ikke er fuldt tilpasset. Derudover kan der gå flere år, før virkningerne af dyresundhedsloven afspejles i faktiske ændringer i dyresundhedsstatussen, navnlig i betragtning af at eksterne faktorer har betydelig indflydelse på det epidemiologiske billede.

---

8 Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, punkt 2.3.3.

9 Ekstern undersøgelse, punkt 4.12, s. 69.

Samlet set forventes forholdet mellem omkostninger og fordele ved dyresundhedsloven at være positivt på lang sigt, om end med væsentlige forbehold. På kort til mellemlang sigt har dyresundhedsloven medført betydelige omkostninger og en betydelig administrativ indsats for forskellige interessenter, og disse startomkostninger har i visse tilfælde været højere end oprindeligt forventet. Disse omkostninger og denne indsats er investeringer, som forventes at give klare fremtidige fordele med hensyn til sygdomsforebyggelse og -bekæmpelse, lovgivningsmæssig harmonisering og lettelse af samhandel. Sådanne fordele forventes at øges over tid. Dyresundhedslovens fokus på forebyggelse (f.eks. biosikringsforanstaltninger og overvågning) forventes at reducere antallet af omkostningskrævende sygdomsudbrud i de kommende år og føre til besparelser, der berettiger de nuværende udgifter. Ikke desto mindre er effektivitetsgevinsterne endnu ikke opnået fuldt ud, da den reguleringsmæssige omstilling stadig er i gang. I denne tidlige gennemførelsesfase er fordelene ved dyresundhedsloven blevet realiseret ujævnt, mens visse omkostninger er koncentreret i begyndelsen.

Nogle nationale kompetente myndigheder har afholdt betydelige engangsomkostninger og løbende omkostninger for at tilpasse nationale systemer til dyresundhedsloven. Disse omfatter en indsats for at ajourføre eller konsolidere national lovgivning, opgradere IT-systemer (f.eks. til sygdomsanmeldelse og sporbarhed), rekruttere eller uddanne personale og formidle nye krav til interessenter. Mange nationale myndigheder måtte omprioritere betydelige ressourcer for at tilpasse deres overvågnings- og rapporteringsinfrastruktur.

Der opstod også nye overholdelsesomkostninger for operatørerne. Disse skyldes forpligtelser såsom øget sygdomsovervågning og biosikring, registrering af dyreflytninger og i visse tilfælde krav såsom dyresundhedsbesøg og registrering af nye virksomheder. Afhængigt af de konkrete foranstaltninger var de imidlertid ikke helt nye for alle operatører. F.eks. var visse landbrugere i bestemte sektorer og lande allerede underlagt krav om dyresundhedsbesøg inden gennemførelsen af dyresundhedsloven, enten på grund af national lovgivning eller på grund af deltagelse i private certificeringsordninger. Følgelig varierer det fra operatør til operatør, fra sektor til sektor og fra medlemsstat til medlemsstat, i hvilket omfang dyresundhedsloven har medført nye omkostninger.

Ifølge undersøgelsen omfatter de fordele, der er konstateret eller forventes under dyresundhedsloven, en mere virkningsfuld og effektiv sygdomsbekæmpelse og et mere sammenhængende lovgivningsmiljø. Ved at erstatte 39 retsakter med én forordning var dyresundhedsloven udformet med henblik på at strømline reglerne og mindske den retlige fragmentering. I princippet har denne konsolidering givet større retssikkerhed og bør på lang sigt forbedre klarheden og spare administrativt arbejde. Mange interessenter oplyser således, at en fælles ramme har forbedret koordineringen mellem myndigheder og interessenter og fremmet en hurtigere og mere samlet reaktion på grænseoverskridende sygdomstrusler. Der er dokumentation for, at dyresundhedslovens foranstaltninger (såsom risikobaseret overvågning og regionalisering) har bidraget til mere effektivt at inddæmme nylige indslæbninger af dyresygdomme (f.eks. aviær influenza og afrikansk svinepest) og derved reduceret omfanget af aflivninger, handelsforbud og andre omkostningskrævende beredskabsforanstaltninger. Handelsdata og feedback fra interessenter tyder på, at det indre marked fortsat har været modstandsdygtigt. Samhandelen inden for Unionen kom sig kraftigt efter 2021 trods fortsatte udbrud af dyresygdomme, hvilket tyder på, at rammen i dyresundhedsloven har understøttet kontinuiteten i samhandelen[10]. Ved at harmonisere standarder og tilgange i hele EU bidrager dyresundhedsloven til at opretholde tilliden til samhandelen inden for EU med dyr og

[10] Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, punkt 4.1.1, s. 44.

animalske produkter og forebygger uberettigede handelshindringer under sygdomshændelser (brug af zoneinddeling/regionalisering ved sygdom i stedet for landsdækkende forbud). Disse fordele, som er vanskeligere at kvantificere umiddelbart, bidrager til et mere stabilt og forudsigeligt driftsmiljø for virksomheder og myndigheder. Samlet set tyder ovenstående elementer på, at dyresundhedsloven skaber værdi, der med tiden bør opveje de foretagne investeringer.

På trods af de langsigtede fordele hævder visse operatører, at gennemførelsen har medført administrative byrder, navnlig i den indledende fase. De har udtrykt bekymring over øget papirarbejde, kompleksiteten af nye procedurer såsom registrering af virksomheder, føring af fortegnelser, dyresundhedsbesøg og overlappende nationale krav og EU-krav. Visse målgrupper er blevet særligt berørt. Navnlig små landbrugere og hobbydyreholdere har oplyst, at det efter deres opfattelse er byrdefuldt og uforholdsmæssigt i forhold til omfanget af deres aktiviteter at overholde dyresundhedslovens krav (såsom at få udstedt dyresundhedscertifikater for flytning af dyr eller opfylde nye regler om føring af fortegnelser og biosikring). Større kommercielle operatører bemærker også visse øgede overholdelsesomkostninger, men disse kan normalt lettere absorberes i større virksomheder.

Erfaringerne med dyresundhedslovens effektivitet og forholdet mellem omkostninger og fordele varierer betydeligt mellem medlemsstater og grupper af operatører. Medlemsstater, der gik ind i dyresundhedslovens æra med en udviklet veterinær infrastruktur, avancerede IT-systemer og forvaltninger med tilstrækkelige ressourcer, har generelt håndteret omstillingen mere gnidningsløst og endda udnyttet den til deres fordel. For eksempel har lande, der indførte en national elektronisk database til sporbarhed af dyr forud for dyresundhedsloven, bygget videre på dette system og rapporteret om forbedringer i overvågningen og kapaciteten til tidlig påvisning. Dette eksempel fremhæver, at når der er investeret i infrastruktur og kapacitetsopbygning, kan dyresundhedslovens driftsmæssige effektivitet i højere grad realiseres. Derimod har medlemsstater med mere begrænsede ressourcer eller mindre udviklede systemer stået over for større udfordringer og højere relative omkostninger. Sådanne forskelle påvirker også interessenter som landbrugere. Hvis et land f.eks. forsinker udrulningen af ajourført vejledning, kan landbrugere og dyrlæger i det pågældende land have vanskeligheder med uklare procedurer i længere tid.

Desuden varierer fordelingen af omkostninger og fordele mellem kategorier af interessenter også afhængigt af, i hvilket omfang medlemsstaterne udnytter den fleksibilitet, som dyresundhedsloven giver[11] [12]. I medlemsstater, der ikke fuldt ud tog en risikobaseret tilgang til sig, oplevede landbrugserhvervet en større byrde. I andre medlemsstater, der anvendte dyresundhedslovens fleksibilitet til at tilpasse foranstaltningerne til lokale risici (f.eks. ved at fritage meget små dyreholdere for visse forpligtelser), var den private sektors byrde relativt mindre. Disse politiske valg betyder sammen med forskellige økonomiske strukturer (store erhvervsbedrifter kontra mange småbrugere), at dyresundhedslovens effektivitet kan vurderes forskelligt fra land til land eller fra sektor til sektor.

3.3. SAMMENHÆNG

Evalueringen viser, at dyresundhedsloven er internt sammenhængende. Listeopførelse og kategorisering af sygdomme på EU-plan fastlægger niveauet for overvågning,

[11] Ekstern undersøgelse, bilag 3, s. L.

[12] Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, punkt 4.1.2, s. 46.

flytningsbetingelser og bekæmpelsesforanstaltninger og skaber en struktureret sammenhæng mellem risikovurdering og operationel indsats. I praksis er der imidlertid fortsat forskelle i den måde, hvorpå medlemsstaterne udformer overvågningssystemer, håndterer samspillet mellem vildtlevende dyr og anvender undtagelser under udbrud. Da flere medlemsstater stadig er i færd med at afslutte den nationale tilpasning, er der endnu ikke opnået fuld operationel ensartethed.

I ekstern sammenhæng supplerer dyresundhedsloven anden EU-lovgivning. Forordningen om offentlig kontrol udgør den horisontale ramme for verifikation og håndhævelse i EU i hele landbrugsfødevarekæden. Dyresundhedsloven virker også forud for den generelle fødevarelovgivning[13] og lovgivningen om zoonoser[14] ved at håndtere dyresundhedsrisici, før de påvirker fødevaresikkerheden eller folkesundheden. Dyresundhedsloven er også i overensstemmelse med EU-lovgivningen om veterinærlægemidler[15], navnlig når vaccination eller behandling indgår i strategier for sygdomsbekæmpelse. Dyresundhedsloven har til formål at sikre en sammenhængende anvendelse af "One Health"-modellen ved at behandle de indbyrdes sammenhænge mellem dyresundhed og folkesundhed, vildtlevende dyr, miljøet, fødevare- og fodersikkerhed og dyrevelfærd og ved at tage andre eksterne faktorer, såsom fødevareforsyningssikkerhed, økonomiske forhold og sociale forhold, i betragtning[16].

Sammenhængen med lovgivningen om fødevaresikkerhed og dyrevelfærd vurderes samlet set som stærk[17], selv om interessenternes synspunkter om den praktiske sammenhæng med dyrevelfærdslovgivningen er blandede, navnlig hvor foranstaltninger til sygdomsbekæmpelse i henhold til dyresundhedsloven kan have konsekvenser for dyrevelfærden.

Dyresundhedsloven finder kun anvendelse på vildtlevende dyr, når dette er epidemiologisk relevant for forebyggelse eller bekæmpelse af listeopførte sygdomme. Visse områder, navnlig transmissible spongiforme encephalopatier og de fleste regler om animalske biprodukter, reguleres fortsat inden for specifikke retlige rammer uden for dyresundhedsloven.

3.4. RELEVANS

Dyresundhedsloven er fortsat yderst relevant i lyset af det skiftende epidemiologiske pres, herunder visse sygdommes tilbagevenden, den fortsatte spredning af andre som afrikansk svinepest (ASF) og højpatogen aviær influenza (HPAI) samt udbredelsen af vektorbårne sygdomme. Dens forebyggende formål og dens anvendelse af regionalisering og andre redskaber såsom vaccination giver hensigtsmæssige muligheder for at håndtere en stadig mere kompleks sygdomsdynamik.

Generelt anses dyresundhedsloven for at være egnet til de nuværende behov og tilstrækkeligt tilpasningsdygtig over for nye trusler gennem ensartede minimumskrav for sygdomme i kategori A og B og mere fleksible tilgange for sygdomme i kategori C, D og E. Operatørerne peger imidlertid på flere udfordringer i denne henseende. Den fleksibilitet, der er fastsat for

---

13 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 178/2002 af 28. januar 2002 om generelle principper og krav i fødevarelovgivningen, om oprettelse af Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet og om procedurer vedrørende fødevaresikkerhed, http://data.europa.eu/eli/reg/2002/178/2026-01-01.

14 Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/99/EF af 17. november 2003 om overvågning af zoonoser og zoonotiske agenser, om ændring af Rådets beslutning 90/424/EØF og om ophævelse af Rådets direktiv 92/117/EØF, http://data.europa.eu/eli/dir/2003/99/oj.

15 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/6 af 11. december 2018 om veterinærlægemidler og om ophævelse af direktiv 2001/82/EF, http://data.europa.eu/eli/reg/2019/6/oj.

16 Ekstern undersøgelse, s. 78.

17 Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, s. 59.

sygdomme i kategori C, D og E, gør det muligt for medlemsstaterne at tilpasse foranstaltningerne til nationale forhold, men kan også føre til uensartet anvendelse af foranstaltningerne (f.eks. vaccination mod bluetongue). Sådanne foranstaltninger er gavnlige for bekæmpelsen af sygdommen i medlemsstaterne, men kan påvirke samhandelen inden for EU og forudsigeligheden på markedet. Desuden blev biosikringsforpligtelser og krav om dyresundhedsbesøg, selv om de i princippet er klart defineret, af interessenterne udpeget som områder, hvor mere detaljeret og harmoniseret praktisk vejledning ville støtte en mere ensartet gennemførelse.

3.5. EU-MERVÆRDI

Evalueringen bekræfter en klar EU-merværdi. Ved at fastsætte harmoniserede regler for dyresundhed og navnlig for sygdomsovervågning, forebyggelse og bekæmpelse støtter rammen en koordineret indsats på tværs af medlemsstaterne og bidrager til lige vilkår på det indre marked. Redskaber på EU-plan såsom listeopførelse og kategorisering af sygdomme, antigen- og vaccinebanker, EU's system til sygdomsanmeldelse og -rapportering, netværket af EU-dyresundhedslaboratorier, regionalisering og fælles regler for flytninger og indførsel til Unionen understøtter forudsigelig grænseoverskridende koordinering og letter sikker handel. Desuden sikrer dyresundhedslovens ramme, at kravene ved indførsel til Unionen er lige så strenge som de krav, der gælder i EU, hvilket skaber lige vilkår for EU-operatørerne. Disse indførselskrav, der er i overensstemmelse med WOAH's internationale standarder, muliggør international handel i overensstemmelse med WTO/SPS-principperne. Disse resultater kunne medlemsstaterne ikke have opnået i samme omfang ved at handle alene[18][19].

Balancen mellem tiltag på EU-plan og tiltag på nationalt plan er overordnet set forholdsmæssig. Resultaterne viser imidlertid visse begrænsninger, der påvirker, i hvilket omfang EU-merværdien realiseres fuldt ud i praksis. Forskelle i den nationale gennemførelse og anvendelsen af fleksibilitetsbestemmelserne kan påvirke forudsigeligheden af flytninger af dyr og skabe uensartede vilkår for visse operatører. I den forbindelse pegede høringen på, at yderligere koordinering på EU-plan kunne forbedre ensartetheden og forudsigeligheden på markedet, samtidig med at den nødvendige fleksibilitet bevares.

4. ERFARINGER OG NÆSTE SKRIDT

Som anført bekræfter evalueringen, selv om dyresundhedsloven først har fundet fuld anvendelse siden 2021, en overordnet positiv vurdering og bred anerkendelse blandt interessenterne. Dyresundhedsloven anses bredt for at være en væsentlig forbedring i forhold til den tidligere fragmenterede ramme, idet den giver en moderniseret, risikobaseret retlig arkitektur, og den anses for at udgøre et stærkt og sammenhængende grundlag for en harmoniseret, forebyggende og risikobaseret dyresundhedspolitik i EU. Den understøtter et skift i fokus fra udryddelse til forebyggelse, beredskab og forholdsmæssig langsigtet sygdomshåndtering og styrker dermed forudsigeligheden og bæredygtigheden i EU's dyresundhedspolitik.

På trods af overordnet positiv feedback og anerkendelse har kompleksiteten af den tertiære lovgivning, uensartet gennemførelse og forsinkelser i den nationale tilpasning begrænset den fulde udnyttelse af rammens potentiale. Kommissionen udpegede visse områder, hvor der er

[18] Ekstern undersøgelse, s. 139.
[19] Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, s. 69.

behov for yderligere opmærksomhed. Disse områder, som er identificeret på tværs af evalueringskriterierne og kræver yderligere opmærksomhed fra Kommissionens og medlemsstaternes side, har taget form af nedenstående punkter.

4.1. Styrkelse af den fælles politiske og retlige ramme

I evalueringen anerkendes dyresundhedsloven som en klarere, moderniseret retlig struktur, der sikrer en mere ensartet anvendelse af dyresundhedsbestemmelserne i hele EU. Dyresundhedsloven anses bredt for at være en strukturel forbedring i forhold til den tidligere ramme. Den reducerer desuden afhængigheden af udelukkende at anvende udryddelsesforanstaltninger i nødsituationer og understøtter en mere bæredygtig, forudsigelig og fleksibel langsigtet sygdomshåndtering.

På den anden side peger evalueringen på kompleksiteten af den tertiære lovgivning samt regler, der gennemføres uensartet eller endnu ikke håndhæves på tværs af medlemsstaterne. De rapporterer også, at tilpasningen til den nationale lovgivning var mere kompleks end forventet. Undersøgelsen identificerede også en vis frustration med hensyn til den tid, der er nødvendig til vedtagelsen af delegerede retsakter, som er længere end visse interessenter oprindeligt havde antaget.

For at håndtere disse spørgsmål bør Kommissionen fortsætte med at tilpasse og strømline den tertiære lovgivning, så den bliver lettere at navigere i og mere brugervenlig. Desuden bør Kommissionen gøre Kommissionens websted mere brugervenligt og ajourføre det med forklaringer omkring integrationen og anvendelsen af forskellige retsakter og deres indbyrdes forbindelser. Om nødvendigt kan Kommissionen udarbejde vejledning om forskellige elementer i lovgivningen, som, når det er relevant, vedtages i form af "Kommissionens meddelelse". Kurser under "Bedre uddannelse – større fødevaresikkerhed" skal fortsætte og styrke vidensoverførslen på tværs af medlemsstaterne.

Medlemsstaterne skal fremskynde og sikre fuld gennemførelse af dyresundhedsloven ved at ophæve forældet national lovgivning. Hvor det er nødvendigt, bør de udarbejde national eller sektorspecifik vejledning, alt efter hvad der er relevant for emnet, for at supplere Kommissionens vejledning, navnlig for at håndtere specifikke omstændigheder og situationer. Desuden skal medlemsstaterne mere virkningsfuldt og effektivt videreformidle den viden, der er opnået gennem kurser under "Bedre uddannelse – større fødevaresikkerhed", i de officielle tjenester og til operatørerne.

4.2. Præcisering af de forskellige aktørers ansvar og styrkelse af overholdelsen

Evalueringen viste en klarere fordeling af forpligtelser og mindre usikkerhed om, hvem der er ansvarlig for forebyggelses-, anmeldelses-, bekæmpelses- og genopretningsforanstaltninger. Den viser, at dyresundhedsloven indførte et princip om delt ansvar og øgede bevidstheden blandt interessentgrupper, navnlig dyrlæger og de kompetente myndigheder, hvilket har fremmet et mere organiseret samarbejde under sygdomsudbrud. Dette har også bidraget til større overholdelse.

Ansvaret kan dog stadig være uklart på lokalt operationelt plan, navnlig i udbrudssituationer. Evalueringen viste mangler i den lokale operationelle planlægning, som skyldtes manglende uddannelse og koordinering snarere end mangler i dyresundhedslovens ramme. Den praktiske anvendelse af rammen kompliceres yderligere af de mange lag af delegerede retsakter og

gennemførelsesretsakter. Desuden er medlemsstaterne retligt forpligtet til at indberette til Kommissionen, hvilke sanktioner der finder anvendelse på overtrædelser af bestemmelserne i dyresundhedsloven. Kun få medlemsstater indberettede deres retsakter med bestemmelser om sanktioner[20].

For at håndtere disse spørgsmål sigter Kommissionen, ud over de elementer, der er nævnt under punkt 4.4, mod at vedtage en gennemførelsesforordning om beredskabsplaner.

Regelmæssig offentliggørelse af sammenlignelige oplysninger om nationale sanktioner og håndhævelsespraksis kan overvejes for at øge gennemsigtigheden med hensyn til nationale sanktionssystemer og fremme ansvarlighed og gensidig tillid. På baggrund af disse overvejelser kan Kommissionen indlede en drøftelse inden for rammerne af den rådgivende komité for dyresundhed og Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (PAFF) om merværdien af at fastsætte krav om et minimumsniveau for sanktioner eller anden vejledning til medlemsstaterne om, hvordan sanktioner skal anvendes.

Medlemsstaterne skal styrke deres indsats for at gennemføre reglerne og udvikle de nødvendige sanktioner for at sikre en korrekt gennemførelse af dyresundhedsloven på nationalt plan og give de kompetente myndigheder de nødvendige redskaber til at håndhæve lovgivningen.

4.3. Sikring af tilpasningsevnen ved sygdomskategorisering/-prioritering

Evalueringen konkluderer, at prioritering og kategorisering af sygdomme er en værdifuld central foranstaltning, der understøtter forholdsmæssige og videnskabsbaserede EU-foranstaltninger. Der er dog fortsat bekymring med hensyn til tilpasningsevnen, rettidigheden af ajourføringer og tilpasningsevnen til nye risici og sygdomme, der medfører særlige udfordringer, såsom vektorbårne sygdomme.

Kommissionen vil derfor gennemgå og kontrollere, om det nuværende kategoriseringssystem stadig passer til de nuværende omstændigheder**.** Den vil også undersøge, om kategoriseringskriterierne i tilstrækkelig grad tager højde for særlige udfordringer (f.eks. vektorbårne sygdomme, hvor en anmodning om en EFSA-udtalelse allerede er iværksat), og kan om nødvendigt foreslå ændringer af lovgivningen. Kommissionen vil endvidere give EFSA yderligere mandat og overveje at iværksætte en mere omfattende vurdering og, hvor det er relevant, en revurdering af dyresygdomme med henblik på opførelse på listen over sygdomme, der kræver EU-intervention, og kategorisering i henhold til dyresundhedsloven.

4.4. Forbedring af indsatsen over for dyresygdomme og af beredskabsplanerne

Det blev i evalueringen konkluderet, at vedtagelsen af dyresundhedsloven har ført til bedre koordinerede indsatser over for dyresygdomme. Desuden vil regler om beredskabsplaner bidrage yderligere til en forbedret indsats over for sygdomsudbrud.

Gennemførelsen af sygdomsbekæmpelsesforanstaltningerne i medlemsstaterne er dog fortsat uensartet. Med hensyn til beredskabsplanerne bemærker interessenterne, at der mangler

[20] Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, s. 27.

gennemførelsesbestemmelser, og undersøgelsen[21] konkluderede, at beredskabsplanerne er forældede i flere medlemsstater.

For at styrke sygdomsbekæmpelsesforanstaltningerne i EU vil Kommissionen fortsat revidere og ændre delegerede forordninger[22] for at tilpasse dem til den nyeste videnskabelige udvikling og medlemsstaternes behov. For at sikre ensartet gennemførelse af beredskabsplanerne vil Kommissionen vedtage en gennemførelsesforordning. Kommissionen vil endvidere støtte medlemsstaterne gennem løbende kurser under "Bedre uddannelse – større fødevaresikkerhed" med fokus på fortsat støtte på dyresundhedsområdet. Kommissionen vil iværksætte en særlig række revisioner i medlemsstaterne for at overvåge medlemsstaternes gennemførelse af simuleringsøvelser og gennemførelsen af reglerne om beredskabsplaner.

4.5. Styrkelse af regionalisering og markedsopdeling

Evalueringen viste, at de sygdomsbekæmpelsesforanstaltninger, der er indført ved dyresundhedsloven, har bidraget til at minimere virkningen af sygdomsudbrud, understøtte anerkendelsen af sygdomsfrie områder i EU og muliggøre fortsat samhandel inden for EU og eksport. Dette er opnået ved hjælp af EU's regionalisering og i mindre grad også ved hjælp af de nyligt indførte begreber om markedsopdeling, hvilket muliggør fortsat samhandel inden for EU og eksport til tredjelande.

En uensartet anerkendelse fra tredjelandes side af regionalisering og dertil knyttede værktøjer har imidlertid reduceret de forventede fordele for kontinuiteten i den internationale handel. Flere interessenter efterlyser mere praktisk vejledning samt videns- og kapacitetsopbygning.

For at løse disse problemer vil Kommissionen yde medlemsstaterne yderligere støtte ved at udarbejde vejledning om anvendelsen af regionalisering og markedsopdeling for at forbedre forståelsen. Kommissionens brugervenlige websted vil indeholde forklaringer på forskellige retsakter og visualisering af regionalisering ved hjælp af innovative IT-kortlægningsværktøjer.

Kommissionen og medlemsstaterne vil også fortsat over for handelspartnerne arbejde for anerkendelse af EU's regionalisering på bilaterale og multilaterale møder, inden for rammerne af handelsaftaler og SPS-forhandlinger samt i internationale standardiseringsorganer.

4.6. Håndtering af uensartet gennemførelse i medlemsstaterne, risikobaserede foranstaltninger og fleksibilitet

Mangelfuld og uensartet gennemførelse af dyresundhedsloven i medlemsstaterne er blandt de hyppigst nævnte resultater af evalueringen og opfattes som en svaghed. Samtidig er foranstaltningerne i dyresundhedsloven risikobaserede. I den henseende giver den retlige ramme mulighed for fleksibilitet gennem mere detaljerede regler, dvs. delegerede retsakter og gennemførelsesretsakter vedtaget på grundlag af dyresundhedsloven. Dyresundhedsloven giver også medlemsstaterne mulighed for at gennemføre strengere regler på visse områder. Selv om nogle medlemsstater benytter god praksis for at sikre korrekt gennemførelse af den nye retlige ramme, og merværdien af kurser under "Bedre uddannelse – større fødevaresikkerhed" er klar, er gennemførelsen i mange medlemsstater fortsat kun delvis.

---

21 Ekstern undersøgelse, s. 66.

22 http://data.europa.eu/eli/reg_del/2020/687/oj.

Med hensyn til fleksibilitet fremhæver evalueringen dyresundhedslovens merværdi, navnlig ved gennemførelse af sygdomsbekæmpelsesforanstaltninger, men understreger samtidig, at dette fører til uensartet håndhævelse og forskellig anvendelse af undtagelser i medlemsstaterne. Dette blev opfattet som en faktor, der påvirker det indre marked og skaber ulige vilkår for visse sektorer i forskellige medlemsstater, og der blev efterlyst en mere ensartet gennemførelse i hele EU.

For at løse dette kan Kommissionen styrke sine revisioner i medlemsstaterne for nøje at overvåge og fremme et bedre og mere ensartet gennemførelsesniveau. Hvis det anses for nødvendigt, kan Kommissionen begrænse/afgrænse medlemsstaternes anvendelse af undtagelser ved at ændre delegerede retsakter og gennemførelsesretsakter og sikre mere normative og harmoniserede regler. Kommissionen og medlemsstaterne kan øge gennemsigtigheden ved at holde nationale websteder og Kommissionens websteder ajour og gennemsigtige, ved at fremlægge oplysninger i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (PAFF) og ved at gøre disse oplysninger offentligt tilgængelige på PAFF-komitéens websted. Desuden vil fortsatte kurser under "Bedre uddannelse – større fødevaresikkerhed", ved at øge viden, give oplysninger og gennemføre praktiske øvelser, fortsat støtte medlemsstaternes gennemførelse.

4.7. Fokus på risikobaserede forebyggelses-, biosikrings- og overvågningsforanstaltninger

I evalueringen blev der konstateret betydelige fremskridt med at opnå status som sygdomsfri for flere listeopførte dyresygdomme, for hvilke udryddelse er obligatorisk i Unionen, såsom tuberkulose, brucellose eller rabies, hvilket indebærer et skift fra en model med fokus på udryddelse til forebyggelse og bekæmpelse[23]. Evalueringen viser, at overvågningen styrkes inden for denne ramme ved anvendelse af en risikobaseret tilgang. På den anden side blev der gennem dyresundhedsbesøg i henhold til artikel 25 i dyresundhedsloven konstateret en blandet anvendelse af operatørernes grundlæggende overvågning, uensartet håndhævelse af biosikring og ressourceproblemer, navnlig mangel på dyrlæger. Styrkelse af overvågningsnetværk på nationalt plan og sikring af tilpasning til indikatorer på EU-plan for at opretholde lige vilkår på tværs af medlemsstaterne[24] kan bidrage til at gennemføre en fleksibel, risikobaseret tilgang, der er tilpasset de lokale forhold, og som kun er berettiget, hvis den understøttes af robuste overvågningssystemer.

For at imødekomme en anmodning, der gentagne gange blev fremsat i evalueringen, kan Kommissionen udarbejde regler om kriterier og en basishyppighed for dyresundhedsbesøg og udarbejde vejledning om biosikring, idet medlemsstaterne i deres overvejelser udtrykkeligt foretrak vejledning frem for lovgivning.

4.8. Optimering af anvendelsen af vaccination i hele EU

Som anført i punkt 3.1 blev det i evalueringen anerkendt og hilst velkommen, at dyresundhedsloven indebærer et paradigmeskift, som giver mulighed for en bredere og mere fleksibel anvendelse af vaccination mod dyresygdomme og fremviser nogle gode eksempler. På det seneste har et hidtil uset antal dyr, der skal aflives som følge af spredningen af

[23] Punkt 3.4. i arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene, s. 26.
[24] Punkt 5.6. i den eksterne undersøgelse.

sygdomme, medført, at man har opfordret til at anvende vaccination bredere, også som forebyggende redskab, hvor det er muligt.

Som reaktion herpå vil Kommissionen undersøge, om de nuværende vaccinationsregler og de deri fastsatte principper er egnede til formålet, og om tilgangen til forskellige kategori A-sygdomme opfylder behovene, under hensyntagen til sådanne ændringers potentielle indvirkning på økonomien, samfundet og handelen. Dette arbejde bør udføres i en bredere international multilateral sammenhæng under hensyntagen til både EU-reglerne og til internationale standarder og handelskrav. Kommissionen vil derfor fortsat samarbejde med WOAH, handelspartnere og andre internationale interessenter for at fremme videnskabeligt baserede tilgange til vaccination, bidrage til udviklingen af internationale standarder og mindske uberettigede handelsrelaterede hindringer forbundet med anvendelsen af vaccination. Kommissionen vil også regelmæssigt drøfte med medlemsstaterne og industrien, hvordan der kan sikres bedre tilgængelighed af vacciner mod sådanne dyresygdomme. Kommissionen vil også anmode om videnskabelig rådgivning til støtte for beslutningsprocessen om, hvordan vaccination bedst kan anvendes under forskellige scenarier og til forskellige formål, dvs. til at støtte sygdomsbekæmpelsesforanstaltninger med nødvaccination eller til at anvende vaccination som et redskab til sygdomsforebyggelse.

4.9. Reduktion af administrative byrder, omkostninger, rapportering og kompleksiteten af visse foranstaltninger

I evalueringsundersøgelsen blev de indførte risikobaserede foranstaltninger anset for at være mere omkostningseffektive. Der er allerede visse konkrete fordele at se, f.eks. forbedringer i tidlig påvisning af aviær influenza i visse regioner[25]. Disse fordele er dog endnu ikke udbredte. Uddannelse og gennemførelsen af nye forpligtelser såsom dyresundhedsbesøg medførte også øgede omkostninger.

Desuden blev særlige regler i visse tilfælde, f.eks. for ASF, som indførte yderligere elementer vedrørende zoneinddeling og flytningsrestriktioner ud over de generelle rammebestemmelser i dyresundhedsloven, opfattet som mere komplekse, fordi de genindførte en sygdomsspecifik tilgang, øgede dokumentationskravene og skabte forvirring for operatører og handelspartnere. Medlemsstaterne og operatørerne rapporterede også om en øget arbejdsbyrde i forbindelse med tidlig påvisning og overvågning af dyresygdomme.

På den anden side er der i praksis sket en vis forenkling. Kommissionen har udstedt præciseringer for at skelne mellem flytninger med lav risiko (f.eks. visse selskabsdyr og fugle i fangenskab), og nogle medlemsstater har indført nationale foranstaltninger såsom fritagelse for gebyrer for certifikater til hobbydyreholdere. Det har vist sig, at forenkling er mulig inden for den eksisterende retlige ramme. Evalueringsundersøgelsen pegede imidlertid også på divergerende nationale forpligtelser og supplerende regler oven i EU-reglerne, hvilket mange opfatter som problematisk.

Kommissionen vil derfor fortsætte med at udnytte forenklingsmulighederne ved at ændre de eksisterende delegerede retsakter og gennemførelsesretsakter ud fra en evidens- og risikobaseret tilgang. Kommissionen kan også overveje at **begrænse eller bedre afgrænse**

[25] Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, punkt 4.1.1, s. 39-41.

anvendelsen af medlemsstaternes undtagelser ved at ændre delegerede retsakter og gennemførelsesretsakter og sikre mere harmoniserede regler.

4.10. Håndtering af finansieringsmæssige bekymringer

Evalueringsundersøgelsen fremhæver flere tilfælde, hvor der mangler passende finansieringsmekanismer, navnlig til at kompensere landbrugere for deres tab som følge af sygdomsudbrud og dermed forbundne omkostninger. Selv om det i undersøgelsen blev anset for at være en utilsigtet virkning, blev det bemærket, at præciseringen af ansvarsområderne flyttede de finansielle forpligtelser over på landbrugerne.

Erfaringerne med EU-medfinansiering har vist, at uforudsigeligheden af omfattende udbrud af visse dyresygdomme, som fører til større kriser, peger på et behov for at sikre adgang til en kriseresservefond, der er egnet til at finansiere hasteforanstaltninger vedrørende dyresygdomme.

Kommissionen noterede sig disse bekymringer, som også vil blive behandlet gennem husdyrstrategien og den nye flerårige finansielle ramme.

4.11. Styrkelse af den eksterne sammenhæng og forbindelserne til anden lovgivning:

Evalueringen bekræfter, at dyresundhedsloven i vid udstrækning er tilpasset andre EU-politikrammer, herunder One Health-modellen. Dens mål understøtter målene for det indre marked, folkesundhed, fødevaresikkerhed og miljøbeskyttelse. Der er dog fortsat visse uoverensstemmelser.

4.11.1. One Health-modellen

Der konstateres en væsentlig tilpasning af dyresundhedsloven til One Health-modellen. Dyresundhedsloven afspejler et klart lovgivningsmæssigt engagement og er fortsat relevant i forhold til sine overordnede mål. Omfanget af dens praktiske tilpasning og operationelle effektivitet opfattes imidlertid forskelligt af forskellige interessentgrupper og er kendetegnet ved både bemærkelsesværdige styrker og vedvarende udfordringer med hensyn til gennemførelse og integration[26]. Der er fortsat mangler i den effektive anvendelse, navnlig med hensyn til integration af miljøsundhed, tværsektorielt samarbejde og stærkere koordinering på tværs af dyre-, menneske- og miljøsundhedssystemer, navnlig i forbindelse med zoonotiske risici og risici relateret til vildtlevende dyr.

Kommissionen vil yderligere støtte medlemsstaternes indsats for at øge sammenhængen og styrke den tværfaglige integration i de enkelte lande med vægt på udveksling af bedste praksis.

I den nye gennemførelsesforordning om beredskabsplaner (se også ovenfor), som efter planen skal vedtages i 2026, vil Kommissionen kræve, at medlemsstaterne præciserer procedurerne for veterinærmyndighedernes samarbejde med de tilsvarende folkesundhedsmyndigheder og, hvor det er relevant, miljømyndigheder samt andre myndigheder.

[26] Ekstern undersøgelse, punkt 4.3.7, s. 143.

4.11.2. Dyresundhedsloven og dens sammenhæng med reglerne om transmissible spongiforme encephalopatier (TSE) og zoonoser

Selv om dyresundhedsloven har indført en velstruktureret, risikobaseret tilgang til bekæmpelse af dyresygdomme, er der fortsat kun et delvist sammenhæng mellem denne og den allerede eksisterende forordning om transmissible spongiforme encephalopatier (TSE)[27] . Interessenternes input, navnlig fra de kompetente myndigheder, har peget på, at opretholdelsen af særskilte retlige rammer for TSE'er og andre zoonotiske sygdomme har ført til lovgivningsmæssig fragmentering og gennemførelsesvanskeligheder. Det forhold, at TSE'er ikke indgår i dyresundhedslovens proces for kategorisering af sygdomme, skaber forvirring blandt operatører og myndigheder, vanskeliggør prioriteringen af sygdomme, påvirker medfinansieringsafgørelser og svækker kommunikationen om sundhedsrisici[28]. Ifølge undersøgelsen vil en afhjælpning af disse uoverensstemmelser understøtte både lovgivningsmæssig sammenhæng og en mere effektiv fordeling af sygdomsrelateret EU-finansiering.

Kommissionen behandler allerede visse aspekter af TSE-reglerne i den igangværende forenklingspakke om fødevare- og fodersikkerhed[29], som blev vedtaget i december 2025. Kommissionen vil desuden iværksætte en omfattende revision af TSE-reglerne og overveje at lade dem være omfattet af dyresundhedsloven.

Kommissionen vil også **gennemgå, forenkle og ajourføre det eksisterende zoonosedirektiv** og overveje, hvordan andre zoonotiske agenser kan indarbejdes i dyresundhedslovens ramme.

4.11.3. Præcisering af samspillet med dyrevelfærd

Selv om evalueringsundersøgelsen ikke identificerede nogen direkte retlig modstrid eller friktion med dyrevelfærdsreglerne, er der en opfattelse af manglende overensstemmelse, navnlig på områderne for transport af dyr og praksis for aflivning under udbrud, særlig i visse landbrugssystemer. Som regel vedrører sådanne bekymringer snarere den konkrete og i mange tilfælde lokale gennemførelse af visse midlertidige sygdomsbekæmpelsesforanstaltninger og bredere landbrugspraksis end de retlige bestemmelser.

Kommissionen kan yderligere håndtere disse spørgsmål gennem videnskabelig rådgivning fra EFSA og i husdyrstrategien**.** Kommissionen kan også overveje at tilrettelægge et særligt kursus under "Bedre uddannelse – større fødevaresikkerhed" om specifikke spørgsmål i samspillet mellem dyresundhed og dyrevelfærd i forskellige udbrudsscenarier, navnlig under nødsituationer, der påvirker transport, opstaldningsforhold eller aflivning af dyr under sygdomsudbrud.

5. Konklusioner

Afslutningsvis viser evalueringen, at dyresundhedsloven udgør et solidt grundlag for en harmoniseret dyresundhedspolitik i EU. Det skift i retning af forebyggelse, risikobaseret

---

27 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 999/2001 af 22. maj 2001 om fastsættelse af regler for forebyggelse af, kontrol med og udryddelse af visse transmissible spongiforme encephalopatier, http://data.europa.eu/eli/reg/2001/999/oj.

28 Ekstern undersøgelse, punkt 4.4.2, s. 151.

29 Simplification of legislation – Food Safety – Europa-Kommissionen.

beslutningstagning og integration med EU's bredere mål, som dyresundhedsloven medfører, er en væsentlig forbedring i forhold til det tidligere system. Uensartet gennemførelse, oplevet kompleksitet i retsakterne og begrænset forståelse blandt interessenterne udgør imidlertid fortsat udfordringer.

Kommissionen har udpeget områder og tiltag, der kan afhjælpe disse problemer, f.eks. gennem forenkling, kapacitetsopbygning og styrket samarbejde mellem operatører, medlemsstater og Kommissionen med henblik på at indføre en mere forebyggende tilgang. Disse tiltag vil kunne bidrage til, at dyresundhedsloven indfrier sit potentiale med hensyn til at beskytte dyre- og folkesundheden, fremme modstandsdygtighed og støtte konkurrenceevnen i EU's landbrugsfødevaresektor. Prioriteten på dette stadium er ikke en grundlæggende reform, men konsolidering, præcisering og ensartet gennemførelse i hele Unionen. Fortsat overvågning og indsamling af dokumentation vil danne grundlag for eventuelle fremtidige lovgivningsmæssige tilpasninger.